

PETHŐ LÁSZLÓ

VISSZASZÁMOLÁS

(Részlet)

Bolyai János feljegyzéseiből

56. nap Már temetők között élek
néhány nap vagy év
talán fényév kell hogy
a „krajcár-istent imádók“
ujjongva temessenek —

55. nap Nem akartam egyedül maradni
társamul az úrt választottam
jöttek jöhettek a némberek
magamból csak a mulandót
adhattam ...

54. nap És anyám — egyetlen a nők
között ki kripta-magányát
bennem oszthatta meg
s a párhuzamokra szabdalt
világban csak kettőnkéről
mondhatták hogy Egy

— — — — —
Itt az öncsonkító magányban
látom megint fehéren izzó
kiterített testét — s jaj nem
segíthet e kettős halálon
az utókor irgalma sem.

53. nap Medve-táncoltatók ripacsok
városában fegyverem a harag
lehet — mintha kihűlt
agyamat látnám egy polcon —
s valahonnan a gyermekkorból
apám intő keze óv-vonz.

— — — — —
És a vérszopó parallelák —
— Bécs — Temesvár — Arad —
„s a Mindenség hasonló
lesz egy végtelen halotthoz“

52. nap **A kezem is görcsbe rándul**
a szám már alig nyílik
papirom fogyóban — hát
mire írjam kétezer éve
görnyedő gondolataim?

— — — — —
És az igazság . . . az igazság . . .

De lassan rájövök hogy
az a német (s apám is)
kiket istenként imádtam
mint bagolynak álcázott ürük
együtt bégettek a nyájjal.

Csak ez a hideglelés
ez lenne kíméletesebb
hogy a kint hegedűmbe
fojtsam — s az emberi
szemetet agyamból kidobjam

51. nap „Most keserves vas-időre jutva“
hatalmam a kérdezés lett
s arcotokba kiálthatom: ki az
aki mer és győzhet? — mert
egy sincs köztetek ki
felelhet.

50. nap Számadóm a jövő lehet
hisz én adtam a mindenséget
— talán vesztünkre — újból
a kezetekbe — s az az orosz
róla most ne beszéljünk
(őt is bolondnak néztétek)
hej mikor cseperedik fel
a világ gyomrotokba
gyömöszölt törpesége!

49. nap Kardomon a letaglózott
forradalom vére „szárad“
(én nem oszthattam —
és sebeket sem kaptam)
s itt belül halomra ölve
az évszakok — mintha
az éjszakák függelékeként
elmosódtak volna a nappalok.

48. nap **Összetörve a múlt és jelen
s hiszem hogy a jövőben
élhetek — mert a Tan:
egyetlen bizonyosságom az
üdvre — mikor haragomban
s farkaslakomban nélkületek
is veletek vagyok gúzsbakötve.**
47. nap **Euklidlétől egyre távolodva
közelebb jutottam magamhoz;
s míg torzonborz létetek
nem a közért halálosan véres
addig nem tartozhatok közétek.**
46. nap **Szerelmeim legendává foszladozva
s most itt ülök asszonyoknak
és a múltnak hattal fordulva
arccal a temetők felé —**
— — — — —
**Csak magamat oszthatom:
élőkre holtakra és századokra
— apám már nem él —
s gondolataimat megette a város
ez a felfuvalkodott poloska-nép.**
45. nap **Kiket így megvetek, azokat én
Bolyai János válthatom meg
mert idő és tér — — —
s ötödik dimenzióm a beszéd:
Magamat sem mentegeitem
sokszor bennem is égett
szibarita poklotok: asszonyomat
s gyermekimet vagy apámat
akartam gyilkolva látni —
s jaj én feküdtem ottan
vérbefagyva — csörgősipkás mártír.**
44. nap **Gondom lett e tippánós
alázat mely lelkünket
és utódainkat is meggyalázza;
aki nem hallgat az csak
éljent kiált — hát senki
sem mondaná: vesszen a király?**

43. nap Lónyérítésnyire — itt az erdő
 alatt dideregve toporzékol
 a tél — be-betör házamba
 talán az istenektől lopott
 tüztől sem fél — — —
 Melengetem próbálom védeni
 szívemet a fagytól — hisz
 tudom: ezen az erdélyi tájon
 csak az maradhat itthon
 kinek országa és háza
 toprongyosságában is a mindenséggel
 azonos.

MANDICS GYÖRGY

SOROZATOK

1, 2, 3, 4, ...
 3, 5, 7, 9, ...
 2, 2, 2, 2, ...
 törvény köszönt
 fa, kő, kő, fa,
 pad, pad, pad, pad
 láb, láb, láb, láb ...

Sorozatokba ütközöm:
 sétány, fasor, utca,
 sürgönykarók,
 vonattalpfá,
 idő,
 árpakeresztek,
 varjúsereg ...

Ugyanazok s mégis más elemek
 özönlenek. Fák, ablakok, percek halmazában
 fuldoklom, mert mindennapi utam akácait
 se tartja a fénybe emlékezetem.
 Három fasor közt fel nem ismerném már.
 Akác — bármelyik fa lehet a Tiszától Afrikáig.
 De mindnek nem adhatok más nevet,
 s a részletkülönbségek kiemelése
 sem megoldás, hisz oldalnyi szó se lenne elég,
 hogy e fát elhatároljam a következőtől
 vagy akár attól, amivé tíz év
 múlva válik —

Hát indexet adok mindnek:
 első pad, második, harmadik —
 első lécs, ... tizedik, ...
 nyolcadik hajnal ...
 ötödik híd ...

A természetes számok halmazán
 csüggök
 szívom kifogyhatatlan erejét:

mögöttem lépteim
 terítik
 gyűlölt konvergens sorukat
 amíg a csendre rálelek:

huszonegymillió,
 huszonegymillió
 egy